

Campus Obert

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
BusquetsAntoni Vives
ReusRafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

► TEMA

Dones pioneres

Alfonsa Rosa Maria 'Alfonsina' Morini, més coneguda com Alfonsina Strada, fou la primera dona en competir en carreres d'homes, com el Giro de Llombardia i el Giro d'Itàlia. Almenys va guanyar 36 carreres contra competidors masculins. És considerada entre les pioneres de la participació femenina en el ciclisme.

Alfonsina Strada, una pionera del ciclisme a Mallorca (1926)

♦♦ Manuel García Gargallo *

El ciclisme femení a Mallorca és avui un fet normal i quotidià, que progressivament supera la desigualtat arrossegada durant segles en aquest àmbit. Però hi ha un precedent remot, que no va anar més enllà de l'expectació que va generar. Es tracta de la visita de l'italiana Alfonsina Strada (1891-1959),

pionera del ciclisme i transgressora més enllà de l'àmbit esportiu. Strada corria des dels 16 anys i feia coses llavors inaudites llavors per a una dona com dur roba esportiva, anar amb calçons o conduir una moto. Va sofrir incomprensions però també obtingué suports, entre el públic i els ciclistes, a qui veien com una rival més.

Strada va venir a Mallorca el 1926 per córrer als principals velòdroms de l'illa, amb dos ciclistes italians més. Primer al

velòdrom de Cap Blanc (Llucmajor), amb molt de públic atret per la novetat. Disputà dues proves contra un corredor local i guanyà la segona.

La següent estada fou a Manacor, a una pista feta al camp de futbol de Na Capellera. Strada correu tres proves i s'imposà a la darrera. Finalment, va anar a Palma

per córrer al velòdrom de Tirador. Allà correu una prova per equips entre italians i mallorquins, guanyada pels segons, i disputà un matx contra un d'ells també guanyada pel corredor local. Per tant, no assolí cap triomf a Ciutat.

El pas de Strada per Mallorca va anar més enllà de l'exotisme i la morbositat d'una dona contra homes: plantà cara i va guanyar varies proves. A més, ja tenia 35 anys i va enfrontar-se a corredors joves i també experimentats. Però tot i l'expectació, l'esport femení va continuar sota mínims; si exceptuam alguns esports d'elit llavors tolerats per a la dona, com l'equitació o el tennis. Strada és recordada avui com una lluitadora per la igualtat de gènere, pionera i avançada al seu temps, però el seu pas per Mallorca és encara desconegut.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

► TEMA

La moda ha perdut el seu 'Kàiser'

El món de la moda és molt competitiu i és molt difícil arribar a la cúspide de la indústria. Karl Lagerfeld hi arribà i era considerat com el 'Kàiser de la moda'. Les seves excentricitats i polèmiques opinions serviren molt sovint per fer campanya publicitària indirecta de les seves col·leccions de moda.

Adéu, Karl

♦♦ Carme Llauger Pérez *

els darrers dies les xarxes socials i els mitjans de comunicació s'han omplert d'adeus al conegut com a 'kàiser de la moda', Karl Lagerfeld, un personatge ben singular. Les passarel·les s'han omplert d'homenatges, models que no s'amagaven les llàgrimes i estrelles de cinema vestides de Chanel.

És ben cert que el pas del dissenyador per l'escena de la moda mundial marca un abans i un després. Sens dubte Chanel va ser el lloc que va veure créixer l'estrella i la seva major fita va ser reinventar l'escenografia de les passarel·les, invertint en les desfilades una creativitat extrema que parla de molt més que de roba.

Una carrera excepcional i una personalitat excèntrica han fet que la seva mort suposés un daltabaix al món de la moda i que molta gent li hagi volgut dedicar una elegia.

Fins i tot el perfil de Choupette, la moixa que ha heretat la desmesurada fortuna del dissenyador, va ple de condolences, algunes tan ridícules com «I hope you get extra scratches».

La seva genialitat, però, sembla que de vegades fa oblidar la seva personalitat. Lagerfeld era conegut per comentaris no gaire afortunats

dels quals mai semblava penedit. En repetides ocasions va manifestar el poc respecte que li tenia a les persones amb «sobrepès». No dubtava a manifestar que aquells que criticaven la primor extrema de les seves models tan sols tenien enveja i que els homes de baixa estatura li provocaven rebuig. No només això, sinó que fins als seus darrers dies es va veure involucrat en polèmiques que ell mateix començava, per exemple, quan declarava que «si no vols que et baixin els pantalons, fes-te monja» iniciant així una guerra de tuits contra el hashtag #MeToo. Tal vegada si Coco Chanel conegués la ideologia del kàiser no estaria gaire orgullosa del seu successor.

Karl Lagerfeld és un bon exemple de com al món de la moda perviuen actituds i valors que no són els que demana la societat d'avui.

* Historiadora de l'Art

► TEMA

Seguretat digital

Des d'aquesta dècada, fabricants d'avions i companyies aèries fan servir la metodologia SMS, amb l'objectiu de minimitzar la possibilitat d'accidents greus. La proposta conjunta de la UIB i Panamedia, amb la col·laboració de LIBNOVA, que aquest mètode s'apliqui a la seguretat de la preservació de dades digitals ha estat acollida amb gran interès per la comunitat internacional.

La UIB, Panamedia Escuela de Pilotos y LIBNOVA presentan la propuesta más innovadora sobre Preservación Digital

♦♦ Eduardo del Valle Pérez *

La indústria aeronàutica se caracteritza per sus excelentes mesures de seguretat, un clar exemple ha sido la ràpida paralización a nivel mundial de los vuelos del avión Boeing 737 MAX 8

tras el gravísimo accidente en Etiopía, menos de seis meses después de otro siniestro en el que se vio involucrado un avión del mismo modelo en Indonesia.

Amén de las extraordinarias mejoras técnicas desarrolladas en las aeronaves y de los programas específicos de entrenamiento, como la Gestión de Recursos de la Tripulación (CRM) para mejorar la capaci-

tación de los pilotos, a partir de los años 90 se empezó a estudiar cómo los modelos de gestión de las organizaciones aeronáuticas podían, de forma inadvertida, influenciar negativamente en la seguridad. Para paliar este problema se desarrollaron los SMS (Sistemas de Gestión de la Seguridad) que, desde su implementación a nivel global en 2013, obligan a la administración aeronáutica, los fabricantes de aviones, compañías aéreas y escuelas de formación de pilotos a administrar la seguridad con el mismo nivel de prioridad que otros procesos empresariales u organizacionales de

máxima importancia. El pasado febrero se presentó durante el evento PASIG 2019, Ciudad de México, por parte de quien escribe, en representación del Servicio de Biblioteca y Documentación de la UIB, en colaboración con el Comandante José Parejo de Panamedia Escuela de Pilotos, y con el soporte de la empresa LIBNOVA, una propuesta de adaptación de la metodología SMS de Aviación al área de la Preservación Digital para minimizar los riesgos de pérdidas de información.

La propuesta, considerada la más innovadora del evento por universidades de prestigio internacional como Oxford y Stanford, ha impulsado que la UIB se convierta en la primera universidad no americana en ser aceptada como miembro de la NDSA - Alianza Nacional de Administración Digital de los Estados Unidos.

* Cap de Digitalització i Accés obert del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB i Pilot Comercial.